

Opetushallitukselle

Asia: Lausunto koskien Opetushallituksen kasvatustieteellisten ja kurinpidollisten keinojen käyttämistä koskevaa tukimateriaalia

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa. Opetushallitus on tehnyt hyvää työtä, joka palvelee oppilaitoksen arjessa. Viittaamme kuulemistilaisuudessa 18.11.2025 toteamaamme ja lausumme vielä täsmentävästi muutamasta seikasta.

Hallinnollisen työn vähentämiseksi toivomme, että kasvatustieteellisiä ja kurinpidollisia toimia koskeva suunnitelma voisi sisältyä omana osanaan työsuunnitelmaan eikä omaa erillistä suunnitelmaa edellyttäisi laadittavaksi.

Koulunkäynnin ohjaajilla on nykyisellään iso rooli perusopetuksen arjessa. Opetustoimen lainsäädäntö määrittelee rehtorin ja opettajien toimivaltuudet melko tarkkarajaisesti kurinpitokeinojen käyttöön liittyen. Toivomme kuitenkin, että koulunkäynnin ohjaajien asemaa voitaisiin täsmentää ohjeistuksessa. Huoltajien rooli kurinpitoasioissa on olennainen, koska asia liittyy oppivelvollisuuden valvontaan. Olisi hyvä, jos tukimateriaalissa voitaisiin tuoda huoltajan vastuullinen rooli rakentavasti esille.

Koulun käytössä olevien kurinpitokeinojen ja muiden viranomaisten kuten lastensuojelun ja poliisin toimivaltuuksien käyttöalat menevät usein jonkin verran limittäin. Olisi hyvä, jos tukimateriaalissa voitaisiin hahmotella, missä tapauksessa asia tulisi saattaa muiden viranomaisten hoidettavaksi. Toivomme myös, että ns. kaksoisrangaistavuuden kieltoa (ne bis in idem) käsiteltäisiin enemmän, koska tällä alueella on tapahtunut kehitystä. Ymmärrämme, että rajanvetojen hahmottelu yleisellä tasolla voi olla tietyissä tapauksissa haastavaa.

Tavaroiden haltuunotto ja luovuttaminen vaativat mielestämme vielä täsmentävää ohjeistusta. Erityisesti tupakkatuotteiden osalta tarkastamisen toimivaltuuksien laajuudesta ja perusteluista niiden rajallisuudelle verrattuna esimerkiksi alkoholituotteisiin on ollut epäselvyyttä. Toinen useasti täsmennystä kaipaava osa-alue ovat suorittamattomat jälki-istunnot. Kouluissa on epäselvyyttä, mitä tällaisissa tapauksissa olisi tehtävä.

Lukiokoulutukseen toivoisimme pääpiirteissään samanlaista tukimateriaalia kuin perusopetuksessa. Myös tutkintokoulutukseen valmentava koulutus ja aikuisten perusopetus ovat omanlaisiaan kokonaisuuksia. Pelkät rajoittavat viittaukset perusopetuksen lainsäädäntöön eivät ole riittäviä.

Helsingissä 24.11.2025

Päivi Ikola
puheenjohtaja
Suomen Rehtorit ry